

Artikel Newsmill (31 augusti 2010):

En stoppad kartell är en framgång för konsumenterna

Karteller kan jämföras med allvarlig ekonomisk brottslighet. När konkurrerande företag medvetet och i hemlighet kommer överens om priser och delar upp marknaden mellan sig sätts konkurrensen ur spel. De som drabbas är ytterst konsumenterna eller skattebetalarna.

Ingen vet hur mycket som konsumenter, företag och det allmänna betalar i överpriser på grund av olagliga karteller. Det ligger i sakens natur. De som ertappas riskerar höga böter, och de ansvariga på företagen kan också få näringsförbud.

Asfaltkartellen är den hittills största kartell som Konkurrensverket utrett. Det var ett antal företag i anläggningsbranschen som bildade kartell och kom överens om anbuden innan de lämnades in till beställare som Vägverket och ett antal kommuner. Resultatet av den rättsliga processen blev att byggföretagen fick betala närmare en halv miljard kronor i böter. Dessutom har ett antal kommuner fått miljonskadestånd från byggföretagen. Den skada som byggföretagen dessutom kan ha lidit i form av försämrat rykte, anseende hos sina aktieägare eller uteblivna kunder är något som är svårt att värdera i pengar.

Efter att asfaltkartellen avslöjades sjönk priset på asfalt med i genomsnitt 20 procent. Det skulle kunna vara en indikation på vad konsumenter och skattebetalare kan få betala i överpris när företag bildar karteller där de gör upp om priser och marknadsdelning.

Om ett företag som är med i en kartell kommer till Konkurrensverket och avslöjar kartellen och medverkar till att den kan stoppas finns möjligheten att helt slippa påföljd. Så skedde bland annat när en kartell på marknaden för kraftledningsstolpar av trä avslöjades. Det företag som erkände kartellen slapp helt påföljd. Det andra bolaget i kartellen fick kännbara böter.

I Sverige har karteller avslöjats på en rad olika marknader, till exempel bensin, begravnings tjänster, ventilationsinstallationer, försäljning av Volvo- och Renault-bilar, plaströr, kraftledningsstolpar och asfalt. I flera fall har företagen gått samman inför anbudsgivning till den offentliga sektorn. Inom EU – och där återfinns många företag med verksamhet i Sverige – kan listan göras alltför lång: hissar, gipsskivor, kemikalier, vitaminer, glas och sybehör, för att nämna några.

Konkurrensverket har till uppgift att verka för en fungerande konkurrens genom att tillämpa konkurrens- och upphandlingsreglerna. För att klara detta söker vi aktivt information om missförhållanden som sätter konkurrensen ur spel. Får vi kännedom om kartellindikationer följer vi alltid upp dem noga.

Den bästa kartell är den som aldrig har funnits. Vi vill minska företagens vilja att delta i karteller genom att sprida information om riskerna att drabbas av mycket höga böter och näringsförbud.

Dan Sjöblom
Generaldirektör, Konkurrensverket